

Program rozvojového kurzu (II.)

Zaměření: rozvoj 4 kompetencí demokratické kultury

- spravedlnost
- lidská práva
- kulturní rozmanitost
- otevřenost ke kulturní rozmanitosti a k odlišným přesvědčením a názorům

Programový úsek	Aktivita	Účel aktivity	Rozvíjené kompetence
1. den dopoledne	<ul style="list-style-type: none"> ● Příjezd ● Ubytování ● Prohlídka místa ● Poučení o bezpečnosti a chování na místě 	Orientace na místě Poučení o bezpečnosti	Spolupráce, sebedůvěra, odpovědnost
1. den odpoledne	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozdělení do skupin ● Vymýšlení a realizace aktivit v blízkém okolí objektu 	Budování důvěry, rozvoj schopnosti samostatnosti a organizovanosti, podpora rozvoje dětské fantazie, podpora spolupráce mezi dětmi a schopnosti domluvy, motivace	demokracie, občanská uvědomělost, spolupráce, jazykové a komunikační dovednosti, odhad, odpovědnost, otevřenost k odlišným přesvěd. a názorům, spravedlnost
1. den večer	<ul style="list-style-type: none"> ● Doplnění organizačních bodů k fungování uvnitř i vně budovy - ohleduplnost ● Volný program učitele s vlastní třídou v budově ● Dobří práskači 	Porozumění, jasná pravidla, vzájemná spolupráce, čas na kamarády, doplnění potřebného	odpovědnost, občanská uvědomělost, samostatné učení, otevřenost k odlišným přesvěd. a názorům
2. den dopoledne	<ul style="list-style-type: none"> ● Zahájení tématické hry - dramatické zpracování příběhu ● Dopolední aktivita mimo objekt zaměřená na rozvoj dalších kompetencí DK: stanoviště 	Rozvoj témat kurzu, růst (nejen) v kompetencích, pohyb na čerstvém vzduchu	lidská práva, kulturní rozmanitost, otevřenost k jiným názorům , spolupráce, sebedůvěra, empatie, jazykové a komunikační dovednosti, porozumění sobě samému, řešení konfliktů
2. den odpoledne	<ul style="list-style-type: none"> ● Vlastní kultura (tvoření) ● Diskuze o lidských právech ● Venkovní sporty 	Prostor pro tvořivost, rozvoj v tématech kurzu	spolupráce, jazykové a komunikační dovednosti, spravedlnost, lidská práva, otevřenost ke kulturní rozmanitosti a k

			odlišným přesvědčením a názorům
2. den večer	<ul style="list-style-type: none"> • Představení programu na další den • Volný program, dle úvahy program učitele s vlastní třídou 	Organizace, prostor pro osobní čas a čas s kamarády, sebeorganizace	odpovědnost, sebedůvěra, spolupráce, jazykové a komunikační dovednosti
3. den dopoledne	<ul style="list-style-type: none"> • Celodenní výlet mimo objekt s aktivitami na rozvoj DK 	Rozvoj témat kurzu	odpovědnost, sebedůvěra, empatie, flexibilita a přizpůsobivost, spolupráce lidská práva, kulturní rozmanitost , empatie, spolupráce a řešení konfliktů, porozumění sobě samému, životní prostředí
3. den odpoledne			
3. den večer	<ul style="list-style-type: none"> • Reflexe uplynulého dne • Organizace • Odpočinek 	Zakončení dne, reflexe, organizace	respekt, jazykové a komunikační dovednosti, samostatnost
4. den dopoledne	<ul style="list-style-type: none"> • Co je důležité pro lidstvo? 	Pobyt v přírodě, zpracování témat kurzu, tvořivá aktivita	Kulturní rozmanitost , jazykové a komunikační dovednosti, spolupráce
4. den odpoledne	<ul style="list-style-type: none"> • Společný táborák – opékání, povídání, zpívání 	Zhodnocení, reflexe, podpora vztahů ve skupině	spolupráce, lidská práva, kulturní rozmanitost, otevřenost ke kulturní rozmanitosti a k odlišným přesvědčením a názorům, spravedlnost
4. den večer	<ul style="list-style-type: none"> • Společná taneční show • Zakončení programu • Noční putování za odvahou 	Zakončení programu	lidská práva, kulturní rozmanitost , ohleduplnost a spolupráce, porozumění sobě samému
5. den dopoledne	<ul style="list-style-type: none"> • Balení a úklid prostor • Odjezd • Rozloučení 	Ukončení kurzu	Odpovědnost, přátelská výpomoc a ohleduplnost spolupráce

PROGRAMOVÉ AKTIVITY – podrobný POPIS

1. den - dopoledne

Po příjezdu na místo proběhne ubytování, poučení o bezpečnosti a chování na místě, základní orientace v budově a blízkém okolí.

1. den - odpoledne

Děti jsou rozděleny do skupin napříč třídami. Tyto skupiny jsou připravené předem. Každá skupina si prohlédne budovu a blízké okolí a vymyslí možné aktivity s ohledem na prostředí. Pedagogové je podporují ve vyhodnocení možných omezení a rizik a možností vzhledem k proměnlivosti počasí. Každá skupina aktivity sepíše. Následně se všichni setkají společně, aktivity si vzájemně představí a okomentují a to včetně možných rizik. Zamyslí se nad tím, jestli na společném seznamu najdou všichni něco, co je baví a zajímá. Pravděpodobně se stane, že více skupin si vymyslí aktivitu na stejném místě (na hřišti atp.), je tedy úkolem si využít prostoru rozdělit spravedlivě. Zbytek odpoledne se mohou těmto aktivitám věnovat.

Doporučení: Na hlavní dveře se umístí seznam dětí (v rámci GDPR) a rozdělení do skupin.

1. den - večer

Organizace

Společně proběhne předání informací o pobytu, pravidla, kdo je zdravotník.

Informace - snídaně, místo a čas srazu, to, že si každá meziročníková skupina hlídá, že jsou všichni všude včas.

Dobří práskači

Děti mohou během kurzu přijít za učitelem a “napraskat”, že viděly někoho, jak udělal něco dobrého. Učitel pak “napraskanému” ke jménu na dveřích nakreslí srdíčko.

Čas se svojí třídou

Zbytek večera má každá třída se svým třídním učitelem dle zvážení třídního učitele.

2. den – dopoledne

Zahájení tematické hry

Učitelé zahrají scénku o životě svaté Ludmily. Seznámí děti s jejím příběhem.

Následují tematická stanoviště:

Stanoviště plní děti po meziročníkových skupinách.

a) přenášení světla

Víra vnáší do života světlo, to si lidé předávají z člověka na člověka. Děti si proto předávají štafetou zapálenou svíčku, se kterou musí každé přejít určitý úsek s překážkami (překročit větve, podlézt provaz, slalom mezi kužely, přejít po kládě). Cílem je úsek zdolat aniž by svíčka zhasla a to co nejrychleji. Pozor - učitel by měl vyzkoušet, že svíčka dobře hoří.

b) Poznávání potravin, domácí práce

Svatá Ludmila měla 6 dětí. Aby se člověk postaral o rodinu, musí umět a vědět řadu věcí. Děti mají za úkol poskládat a srovnat plenky, které rozfoukal vítr všude okolo (poslouží i šátky). Když se jim to podaří, musí určit potraviny ve skleničkách - fazole, hrách, pohanku, česnek, pepř, majoránku, skořici. Pokud jim to nejde, učitel nabídne nápovědu.

c) Otčenáš v latině

Otčenáš v latině je rozkouskovaný a očíslovaný v poli, které je cca 100 m daleko. Děti musí běžet postupně k jednotlivým číslům, zapamatovat si text a přepsat ho na výchozím místě na papír.

d) Psaní brkem a inkoustem

Dříve se Bible i další knihy přepisovaly ručně a byly velmi vzácné. Děti mají za úkol každý přepsat čitelně jednu větu o životě Ludmily.

e) Po stopách svaté Ludmily

Symbyly rukou a nohou vytištěné na papírech jsou rozmístěné na trase tak, aby se po nich děti mohly přemístit. Děti mají za úkol trasu překonat a každého papíru se dotknout správnou končetinou. Pokud to menším dětem nejde, smí jim pomáhat ti, co trasu již překonaly.

2. den - odpoledne

Každá skupina si vytvoří vlastní kulturu - vymyslí si tradiční oblek (mohou použít přírodniny, vlastní oblečení, barevný krepový papír, barevné provázky, barvy na obličej...).

Rozmyslí si a nakreslí či postaví model toho, jak vypadají domy, ve kterých žijí. Následně dostanou za úkol navrhnout, jak by v jejich kultuře zacházely s porušováním lidských práv (dostanou seznam). Nebo jak by se chovaly k jiné kultuře, pokud by lidská práva porušovala.

Následně diskutují nad otázkami:

Co v kultuře souvisí s hodnotami? Co v kultuře s hodnotami nesouvisí? Proč? Proč lidé porušují zákony? Co by si o tom myslela svatá Ludmila?

Výsledky diskuze představí ostatním skupinám.

Zbytek odpoledne až do večere je věnovaný venkovním sportům. Je možné poradit otočit v případě, že je to vzhledem k počasí vhodnější.

2. den - večer

Po večeri se děti dozví, že následujícího dne bude celodenní výlet, čas snídaně, že si mají vyzvednout balíček s obědem, čas odchodu, seznam věcí s sebou bude vyvěšený na chodbě. Každá skupina má za úkol se se vším a včas shromáždit před budovou (nebo na jiném vhodném místě).

Pokud to třídní učitel považuje za vhodné, může zařadit další program po třídách, jinak mají děti volný večer.

3. den - výlet

Celodenní tematický výlet s aktivitami rozvíjejícími DK. Doporučená délka 10-12 km. Návštěva místa, které souvisí s kulturou a místem. Pokud je to možné, doporučujeme návštěvu sklárny či jiného místa souvisejícího s životem v daném místě. Oběd a svačinu mají děti s sebou.

Aktivity na cestu:

- a) Děti si vylosují pravidla na další úsek cesty: musí jít seřazené podle věku, všechny batůžky musí nést pouze čtvrtina dětí a to ti nejstarší, polovina dětí si vylosuje, že půjde poslepu, polovina dětí se musí držet za ruce, čtvrtina dětí si vylosuje, že musí skákat jen po jedné noze... na závěr proběhne diskuze ve skupinkách s učiteli o tom, jestli jim to přišlo fér, kdo měl štěstí a kdo smůlu. Děti se zamyslí nad tím, co je napadá, že takto dostávají "do vínu" lidé na světě, jaké výhody a nevýhody z toho plynou.
- b) Každá skupina si na papírky napíše co nejvíce věcí, které souvisejí s naší kulturou (i se svátky). Při 5ti následujících zastaveních se musí rozhodnout, který z papírků odloží (který je méně a více důležitý). Při posledním zastavení je prostor pro diskusi a nakonec děti dostanou papírky zpět.
- c) Po svačině či po obědě se podíváme na to, jestli po nás zůstaly odpadky. Ve dvojicích se děti domluví na tom, co o nás říká to, jak se staráme o své okolí. Pak si to srovnají ve čtveřicích a následně ve skupinách po osmi. Výsledek si skupiny sdělí mezi sebou.
- d) Děti se sdruží do skupinek podle toho, zda mají: rádi ananas na pizze, podle počtu sourozenců, podle oblíbeného předmětu, podle toho, zda mají domácí zvíře, podle oblíbené barvy, podle oblíbené země. Při dělení se do skupin nesmí mluvit.
- e) Děti mají za úkol se ve skupinách rozdělit na ty, co chtějí psát a na ty, co chtějí kreslit. Na jedné straně jsou (náhodně očíslované) obrázky z různých svátků, které se slaví na různých místech na světě (karneval v Rio de Janeiro, obrázek Českých Vánoc, svátek Día de Muertos, Hólí - indický svátek barev, čínský Nový rok, mongolský Nádam...) a na druhé straně popis svátku (také náhodně očíslované). Ti, co kreslí, se smějí doběhnout podívat na obrázky a nakreslit je, ti, co čtou popis smějí popis zopakovat. Snaží se přijít na to, který obrázek patří ke kterému popisu.
- f) Po návštěvě místní kulturní památky děti diskutují, zda by chtěly takovou památku stavět, zda by chtěly žít jako skláři atp.

3. den - večer

Krátká reflexe v meziročníkových skupinách. Informace k dalšímu dni (čas snídaně, odchodu, co s sebou). Zbytek večera mají děti volný.

4. den - dopoledne

Procházka v délce cca 4 km. Na vhodném místě v lese mají děti za úkol postavit to, co by chtěli představit návštěvě z jiné planety - co je podle nich nejdůležitější na lidstvu? Pak si to skupiny vzájemně představí.

4. den - odpoledne

Za asistence učitelů děti společně připraví táborák - rozdělí si práci (dřevo, příprava špekáčků, lavičky...). Následuje společné opékání, zpívání a diskuze o proběhlých aktivitách, o tom co si můžeme vzít ze života svaté Ludmily, zda je milosrdný člověk také spravedlivý a jaké hodnoty jsou pro nás důležité. Diskuzi je vhodné upravit vzhledem k situaci.

4. den - večer

Po večeři proběhne taneční show s hrami a uzavřením programu. Mezi hry je vhodné zařadit např. pantomimu, ve které děti ztvárňují témata související s tématem kurzu, udělat ochutnávku pochutin z různých zemí (o to je i možné požádat rodiče předem), pustit si písně z různých koutů země.

Za tmy se děti vydají na stezku odvahy. Učitelé připraví cestu značenou svíčkami, děti mají za úkol sami nebo ve dvojicích stezkou projít a na několika zastaveních splnit lehký úkol (najít korálek a navléknout ho na provázek, nakreslit anděla, napsat přání na kousek kůry a pověsit ho na stromek). Na konci stezky každý dostane barevnou šňůrku (náramek).

5. den - dopoledne - balení, úklid, rozloučení, odjezd

Děti si zabalí své věci a uklidí pokoje. Starší děti pomáhají mladším (v rámci skupin, do kterých se sdružovaly v během kurzu).

Všichni jsou vedeni k tomu, aby si pomáhali. Pokud není hotovo, nikdo neodpočívá.

Učitelé neříkají, co není ještě uklizeno, ale svými cílenými otázkami vedou žáky k tomu, aby poznali, co je potřeba dodělat.

Když je uklizeno a zabaleno, je vhodné poděkovat ubytovateli, kuchařkám atd.

Před odjezdem se venku všichni shromáždí a rozloučí se s místem.

